

Члан 70.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеним новинама Федерације БиХ".

Председавајући Дом народа Парламента Федерације БиХ	Председавајући Представничког дома Парламента Федерације БиХ
Стјепан Крешин , с. р.	Сафет Софтић , с. р.

На основу члана IV.B.7. а)(IV) Устава Федерације Босне и Херцеговине, donosim

UKAZ

O PROGLAŠENJU ZAKONA O UNUTRAŠNJOJ TRGOVINI

Proglašava se Zakon o unutrašnjoj trgovini koji je donio Parlament Federacije BiH na sjednici Predstavničkog doma od 9. marta 2010. godine i na sjednici Doma naroda od 27. maja 2010. godine.

Broj 01-02-347/10

6. jula 2010. godine
SarajevoPredsjednica
Borjana Krišto, s. r.

ZAKON

O UNUTRAŠNJOJ TRGOVINI

I. OPĆE ODREDBE

Члан 1.

Ovim zakonom uređuje se: obavljanje i uvjeti za obavljanje trgovine na veliko, trgovine na malo i trgovačkih usluga, osnivanje i prestanak rada trgovačke radnje, posebni oblici obavljanja trgovine, način formiranja cijena, zaštita potrošača i nedopušteno trgovanje, ograničenje obavljanja trgovine, nadzor nad primjenom ovog zakona, kao i druga pitanja od značaja za obavljanje trgovine na teritoriji Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Federacija BiH).

Члан 2.

- 1) Pod trgovinom u smislu ovog zakona smatraju se kupovina i prodaja robe i obavljanje trgovačkih usluga.
- 2) Pravna i fizička lica koja se bave trgovinom na osnovu registracije, odnosno rješenja kojim se odobrava obavljanje trgovine i trgovačkih usluga smatraju se trgovcem u skladu sa uvjetima propisanim ovim zakonom.
- 3) Odredbe ovog zakona, kojima se uređuju prava, obaveze i sankcije za trgovca, odgovarajuće se primjenjuju i na:
 - a) pravna i fizička lica koja se bave trgovinom mimo registracije, odnosno odobrenja za obavljanje trgovine,
 - b) pravna i fizička lica registrirana za obavljanje djelatnosti proizvodnje i pružanja usluga kada svoje proizvode i usluge prodaju na tržištu,
 - c) fizička lica koja se bave poljoprivrednom proizvodnjom kada svoje poljoprivredne proizvode prodaju na tržištu na malo,
 - d) fizička lica koja na osnovu ugovora sa trgovcem obavljaju za trgovca trgovinu na malo izvan prodavnice,
 - e) fizička lica - građani koji se bave trgovinom bez odobrenja za obavljanje trgovine organa grada, odnosno općine nadležnog za oblast trgovine (u daljnjem tekstu: nadležni organ).

Члан 3.

- 1) Trgovina se obavlja slobodno pod jednakim uvjetima na tržištu za sve trgovce u skladu sa zakonom, dobrim poslovnim običajima, principima lojalne konkurencije i trgovačkim pravilima, odnosno uzansama.
- 2) Roba koja se stavlja u promet mora biti u skladu sa standardima, tehničkim normativima i kvalitativnim normama

propisanim ili priznatim kao uvjet za njihovo stavljanje u promet i/ili upotrebu na tržištu Bosne i Hercegovine.

- 3) Cijena robe koja se stavlja u promet formira se i iskazuje u domaćoj valuti u apoenima novčanica koje su u opticaju u Bosni i Hercegovini.

Члан 4.

- 1) Aktima organa Federacije, kantona, grada i općine ne može se ograničavati nastupanje na tržištu, narušavati konkurencija, niti se mogu pojedini trgovci ili potrošači stavlјati u neravnopravan položaj na tržištu.
- 2) Izuzetno od odredbe iz stava 1) ovog člana, ukoliko nastanu ili mogu nastati značajniji poremećaji na tržištu uslijed elementarne nepogode, nestašice dobara neophodnih za potrebe odbrane, odnosno za potrebe privrede i snabdijevanja stanovništva, Vlada Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Vlada Federacije) može propisati privremene mjere ograničavanja tržišta u skladu sa ovim zakonom.

II. OBAVLJANJE TRGOVINE

Члан 5.

Trgovina se obavlja kao trgovina na veliko i trgovina na malo.

1. Trgovina na veliko

Члан 6.

- 1) Trgovina na veliko je kupovina robe radi daljnje prodaje profesionalnim korisnicima, drugim pravnim i fizičkim licima koja obavljaju registriranu djelatnost ili djelatnost odobrenu u skladu sa zakonom, uz obavezno izdavanje fakture, odnosno računa.
- 2) Trgovina na veliko obavlja se u posebnim prodajnim prostorijama, skladištima ili drugim mjestima koja ispunjavaju uvjete propisane ovim zakonom i drugim propisima.
- 3) Trgovina na veliko može se obavljati i kao trgovina na veliko u tranzitu kada se kupovina i prodaja robe obavlja bez prethodnog skladištenja u skladištu trgovca na veliko.
- 4) Za obavljanje trgovine na veliko u tranzitu nije potreban prodajni prostor (skladište).
- 5) Za određenu vrstu robe može se utvrditi da se trgovina na veliko ne može obavljati u tranzitu.
- 6) Vlada Federacije na prijedlog federalnog ministra trgovine (u daljnjem tekstu: ministar) utvrđuje vrstu robe kojom se ne može obavljati trgovina na veliko u tranzitu.

2. Trgovina na malo

Члан 7.

- 1) Trgovina na malo je prodaja robe krajnjim potrošačima radi zadovoljavanja njihovih ličnih i porodičnih potreba ili potreba domaćinstva.
- 2) Trgovina na malo obavlja se u prodavnicama ili izvan prodavnica, ako su za takav način prodaje ispunjeni uvjeti propisani ovim zakonom i drugim propisima.
- 3) Ako trgovac ispunjava uvjete po posebnom propisu da u prodavnici pored trgovačke obavlja i neku drugu djelatnost, prostor namijenjen toj djelatnosti mora biti fizički odvojen od dijela prodavnice namijenjenog trgovačkoj djelatnosti.
- 4) Trgovac može u svojoj prodavnici dodatno obrađivati hranu, uz ispunjavanje uvjeta propisanih posebnim propisom tako da bude primjerena za upotrebu.
- 5) Zabranjena je konzumacija hrane i pića u prodavnici iz stava 4) ovog člana.
- 6) U prodavnici su dopuštene besplatne degustacije pojedinih vrsta robe na kojima je istaknuta oznaka za tu svrhu.
- 7) Ministar će donijeti pravilnik o klasifikaciji prodavnica i drugih oblika trgovine na malo.

Član 8.

- 1) Trgovina na malo izvan prodavnice je oblik trgovine na malo kada se prodaja robe i/ili usluga obavlja na neki od sljedećih načina:
 - a) na štandovima, stolovima i u boksovima na tržnicama na malo,
 - b) na štandovima i stolovima izvan tržnica na malo,
 - c) putem kioska,
 - d) pokretnom prodajom,
 - e) prodajom na daljinu (prodaja putem kataloga, TV prodaja, prodaja putem interneta, prodaja putem telefona),
 - f) direktnom prodajom putem posrednika,
 - g) prodaja putem automata,
 - h) prigodnom prodajom (sajmovi, izložbe i sl.).
- 2) Prodaja robe ne može se vršiti na način propisan stavom 1) ovog člana, ako je takav način prodaje zabranjen posebnim propisima.
- 3) Prodaju robe na štandovima i stolovima izvan tržnica na malo, prodaju putem kioska, prodaju putem automata i prigodnu prodaju na javnim površinama i površinama koje imaju pristup sa javno prometne površine, mogu obavljati registrirani trgovci samo na mjestima koja svojom odlukom odredi nadležni organ kantona, grada ili općine i za koje nadležni organ da odobrenje.
- 4) Nadležni organ može propisati vanjski izgled prodajnog objekta iz stava 3) ovog člana vodeći računa o lokalnom ambijentu.

Član 9.

Izuzetno od odredbe člana 8. stav 3), registrirani trgovci mogu učestvovati na organiziranim prigodnim prodajama bez posebnog odobrenja nadležnog organa kantona, grada ili općine, u skladu sa uvjetima koje propisuje registrirani organizator tih prodaja, ukoliko organizator tih prodaja posjeduje odgovarajuće odobrenje.

Član 10.

- 1) U trgovini na malo trgovcu se zabranjuje prodaja alkoholnih pića i drugih pića koja sadrže alkohol, duhan i duhanske proizvode licima mlađim od 18 godina.
- 2) Na svim prodajnim mjestima na kojima se prodaju alkoholna pića i pića koja sadrže alkohol, duhan i duhanski proizvodi mora biti istaknuta oznaka o zabrani njihove prodaje licima mlađim od 18 godina.
- 3) Trgovac je dužan uskratiti prodaju robe iz stava 1) ovog člana kupcu ako procjeni da je mlađi od 18 godina, a kupac dobrovoljno ne dokaže da je stariji od 18 godina davanjem trgovcu na uvid svoj identifikacioni dokument sa slikom.

III. UVJETI ZA OBAVLJANJE TRGOVINE

Član 11.

- 1) Trgovinu na veliko i trgovinu na malo može obavljati trgovac u svojstvu pravnog lica koji se bavi trgovinom na osnovu registracije i ispunjava uvjete utvrđene ovim zakonom i drugim propisima.
- 2) Trgovinu na malo može obavljati i trgovac u svojstvu fizičkog lica, ali samo u jednom prodajnom objektu, odnosno na jednom prodajnom mjestu (u daljnjem tekstu: trgovačka radnja) pod uvjetima propisanim ovim zakonom i drugim propisima.
- 3) Uposleni u pravnom licu iz stava 1) ovog člana i uposleni u trgovačkoj radnji iz stava 2) ovog člana moraju imati najmanje III stepen stručne spreme.
- 4) Trgovac može bez upisa u registar obavljati i druge poslove u manjem obimu koji služe uspješnom obavljanju trgovine, a uobičajeno se obavljaju uz ovu djelatnost kao što su poslovi utovara, prijevoza i istovara robe, poslovi dostavljanja robe

kupcu i slično, a obavljanje tih poslova ne predstavlja redovnu djelatnost trgovca.

- 5) Trgovac je dužan na svakom prodajnom objektu kao i pri prodaji robe izvan prodavnice istaknuti firmu pod kojom je upisan u registar kod nadležnog registarskog suda, odnosno nadležnog organa.
- 6) Trgovac je dužan utvrditi pisana pravila o uvjetima prodaje (cijena, način plaćanja i isporuka, bonifikacija i sl.) i na prikladan način učiniti ih kupcu dostupnim i pridržavati se tih uvjeta.
- 7) Trgovac je dužan formirati i istaći cijenu robe koju stavlja u promet u domaćoj valuti u apoenima novčanica koje su u opticaju u Bosni i Hercegovini i izdati račun za prodatu robu.

Član 12.

- 1) Za obavljanje trgovine na veliko i trgovine na malo trgovac je dužan osigurati prodajni objekt ili drugo prodajno mjesto koje ispunjava uvjete propisane ovim zakonom i drugim propisima.
- 2) Prodajni objekt je prostor u kojem se obavlja trgovina i mora biti izgrađen u skladu sa važećim urbanističko-građevinskim propisima kao poslovni prostor za obavljanje odgovarajuće trgovačke djelatnosti, što utvrđuje nadležni organ rješenjem o upotrebnoj dozvoli. Postojanje rješenja nije minimalno tehnički uvjet za početak rada prodajnog objekta i u njemu se može poslovati, ali se ova činjenica provjerava zajedno sa provjerom postojanja uvjeta iz st. 3) i 4) ovog člana.
- 3) Uvjete u pogledu minimalne tehničke opremljenosti poslovnih prostora, uređaja i opreme i stočnih pijaca na kojima se obavlja trgovina na veliko i trgovina na malo, kao i uvjete obavljanja trgovine izvan poslovnog prostora i utvrđivanje roba iz grupa i podgrupa roba koji se mogu prodavati u tim poslovnim prostorijama propisat će ministar podzakonskim aktom.
- 4) Uvjete o sanitarno-zdravstvenoj zaštiti, zaštiti na radu, zaštiti čovjekove okoline, te druge uvjete potrebne za obavljanje trgovačke djelatnosti propisat će nadležna federalna ministarstva svaka u okviru svoje nadležnosti.
- 5) Trgovac pravno lice nije dužan dokazivati ispunjavanje uvjeta iz st. 2), 3) i 4) ovog člana u trenutku početka rada prodajnog objekta, odnosno fizičko lice u trenutku podnošenja zahtjeva za otvaranje trgovačke radnje, ali su ova lica dužna dostaviti ovjerenu pisanu izjavu nadležnom organu kojom potvrđuju da prodajni objekt ispunjava zakonom propisane uvjete.
- 6) Formu i sadržaj izjave iz stava 5) ovog člana propisat će ministar podzakonskim aktom.

Član 13.

- 1) Trgovci koji obavljaju djelatnost u trgovačkim objektima (lancima) namijenjenim za trgovinu različitih robnih grupa prehrambenih i neprehrambenih proizvoda, površine od 1.000 i više kvadratnih metara, prije otpočinjanja rada dužni su pribaviti suglasnost Ministarstva kojom se utvrđuje ispunjavanje uvjeta vezano uz zastupljenost domaćih prehrambenih proizvoda u objektu.
- 2) Uz zahtjev za dobijanje suglasnosti stranka je dužna kao dokaz o obaveznoj zastupljenosti domaćih prehrambenih proizvoda u visini od najmanje 50% u asortimanu robe podnijeti odgovarajuću pisanu izjavu.
- 3) Rješenje kojim se odlučuje o zahtjevu za davanje suglasnosti iz stava 1) ovog člana konačno je u upravnom postupku.

Član 14.

- 1) Pravno lice registrirano za obavljanje trgovačke djelatnosti može početi raditi u prodajnom objektu nakon što nadležnom organu podnese dokaz o registraciji, izjavu iz člana 12. stav 5) ovog zakona i obavijest o datumu početka rada za svaki prodajni objekat, a za objekte iz člana 13. stav

- 1) ovog zakona i saglasnost Ministarstva, najkasnije u roku od pet dana prije početka rada.
- 2) Pravno lice ima neograničenu odgovornost, a vlasnik odnosno suvlasnici i sva lica ovlaštena za zastupanje koja su upisana u sudski registar na dan davanja izjave iz stava 1) ovog člana imaju neograničenu solidarnu odgovornost za štetu prouzrokovanu trećim licima izazvanu davanjem netačne izjave o ispunjavanju uvjeta iz člana 12. ovog zakona.
- 3) Ispunjenost uvjeta iz člana 12. ovog zakona provjerava nadležna inspekcija svaka u okviru svoje nadležnosti u roku od 30 dana od dana prijema obavijesti i izjave iz stava 1) ovog člana.
- 4) Izuzetno od stava 1) ovog člana, trgovac koji obavlja trgovinu na veliko i poslove uvoza naftnih derivata može početi raditi na osnovu rješenja ministra o ispunjavanju uvjeta propisanih podzakonskim aktom.

IV. OSNIVANJE TRGOVAČKE RADNJE

Član 15.

- 1) Trgovačka radnja osniva se donošenjem rješenja kojim se trgovcu u svojstvu fizičkog lica odobrava obavljanje trgovačke djelatnosti.
- 2) Rješenje iz stava 1) ovog člana donosi nadležni organ.

Član 16.

- 1) Nadležni organ izdat će odobrenje za osnivanje trgovačke radnje licu koje ispunjava sljedeće uvjete:
 - a) državljanin je Bosne i Hercegovine,
 - b) poslovno je sposoban,
 - c) posjeduje najmanje III stepen stručne spreme,
 - d) zdravstveno je sposoban ako je za obavljanje trgovine na malo određenim robama iz predmeta poslovanja trgovačke radnje zdravstvena sposobnost propisana kao poseban uvjet,
 - e) u vlasništvu, posjedu ili zakupu ima poslovni prostor koji ispunjava opće i posebne uvjete utvrđene članom 12. Zakona,
 - f) da nema zasnovan radni odnos ili da nije ostvario prava po osnovu radnog odnosa,
 - g) nema već osnovanu trgovačku radnju,
 - h) pravomoćnom odlukom nije mu izrečena mjera zabrane obavljanja ove djelatnosti,
 - i) ispunjava i druge uvjete propisane zakonom ili drugim propisom.
- 2) Odobrenje za osnivanje trgovačke radnje može se izdati i licu koje ne ispunjava uvjet iz stava 1) tačka c) ovog člana, ako uz zahtjev podnese dokaz da lice koje će uposliti ispunjava taj uvjet.
- 3) Lice koje je dalo netačnu izjavu o ispunjavanju uvjeta iz stava 1) tačka e) ovog člana ima neograničenu odgovornost za štetu prouzrokovanu trećim licima izazvanu davanjem netačne izjave.
- 4) Ispunjenost uvjeta iz stava 1) tačka e) ovog člana provjerava nadležna inspekcija, svaka u okviru svoje nadležnosti, u roku od 30 dana od dana dostavljanja konačnog rješenja kojim se odobrava obavljanje trgovačke djelatnosti.
- 5) Izuzetno od stava 1) tačka a) ovog člana trgovačku radnju može osnovati i strani državljanin, uz primjenu načela uzajamnosti, ako ispunjava ostale uslove propisane ovim članom i ima radnu dozvolu.
- 6) Izuzetno od stava 1) tačka e) ovog člana, odobrenje za osnivanje trgovačke radnje može se izdati licu koje posjeduje poslovni prostor koji ispunjava opće i posebne uvjete utvrđene članom 12. Zakona, ukoliko pruži dokaze da se kod nadležnog organa vodi postupak reguliranja imovinsko-pravnih odnosa radi upisa prava vlasništva u zemljišne knjige (legalizacija).

Član 17.

- 1) Nadležni organ u roku od 15 dana od dana podnošenja urednog zahtjeva izdat će rješenje o odobrenju za osnivanje trgovačke radnje, ako su ispunjeni uvjeti iz člana 16. ovog zakona, u suprotnom rješenjem će odbiti zahtjev.
- 2) Protiv rješenja iz stava 1) ovog člana može se izjaviti žalba Federalnom ministarstvu trgovine.
- 3) Ako nadležni organ ne donese rješenje u roku iz stava 1) ovog člana, rad u prodajnom objektu može otpočeti. O datumu početka rada trgovac je dužan najkasnije u roku od pet dana prije otpočinjanja rada pisanim putem obavijestiti nadležni organ.

Član 18.

- 1) Rješenje kojim se odobrava osnivanje trgovačke radnje po konačnosti upisuje se u Registar trgovačkih radnji (u daljnjem tekstu: Registar).
- 2) Trgovcu počinju teći prava i obaveze od dana upisa u Registar, u skladu sa ovim i drugim zakonskim propisima.
- 3) Trgovačka radnja dužna je početi raditi najkasnije u roku od tri mjeseca od dana izdavanja rješenja.
- 4) Rješenje o odobrenju za osnivanje trgovačke radnje ne može se prenijeti na drugo lice.

Član 19.

Rješenje o odobrenju za osnivanje trgovačke radnje obavezno sadrži:

- a) lično ime i prezime, jedinstveni matični broj i adresu prebivališta podnosioca zahtjeva prema CIPS-ovoj evidenciji,
- b) vrstu trgovačke radnje, odnosno maloprodajnog objekta,
- c) šifru djelatnosti trgovačke radnje,
- d) poslovno sjedište i
- e) naziv trgovačke radnje.

Član 20.

- 1) Nadležni organ koji je donio rješenje o odobrenju za osnivanje trgovačke radnje vodi Registar.
- 2) Ministar propisuje sadržaj i način vođenja Registra.

Član 21.

- 1) Trgovačka radnja može početi raditi danom upisa u Registar.
- 2) O upisu u Registar organ koji vodi Registar obavijestit će nadležnu poreznu upravu, nadležni organ tržišne inspekcije, kantonalni organ nadležan za oblast trgovine i druge organe koji vrše nadzor u ovoj oblasti dostavljanjem konačnog rješenja kojim se odobrava osnivanje trgovačke radnje.
- 3) Izuzetno, trgovačka radnja može početi raditi bez upisa u Registar u skladu sa odredbom člana 17. stav 3) ovog zakona.

V. PRESTANAK RADA TRGOVAČKE RADNJE

Član 22.

- 1) Rješenje o odobrenju za osnivanje trgovačke radnje prestaje važiti odjavom, po sili zakona i u drugim slučajevima određenim zakonom.
- 2) Trgovac je dužan odjaviti trgovačku radnju pisanim putem nadležnom organu prije prestanka rada.
- 3) Prestanak obavljanja trgovačke radnje utvrđuje se danom navedenim u zahtjevu za odjavu, s tim da se obavljanje trgovačke djelatnosti ne može odjaviti unazad.
- 4) Ako u odjavi nije naznačen datum prestanka rada trgovačke radnje, prestanak se utvrđuje danom podnošenja zahtjeva za odjavu.
- 5) Rješenje o odobrenju za osnivanje trgovačke radnje prestaje važiti po sili zakona danom utvrđivanja sljedećih razloga:
 - a) smrću imaoa radnje,

- b) ako trgovac ne počne obavljati trgovinu na malo u roku od tri mjeseca od dana izdavanja rješenja o odobrenju za obavljanje trgovačke djelatnosti,
- c) ako prestane ispunjavati bilo koji od uvjeta navedenih u čl. 12. i 16. ovog zakona,
- d) ako je inspekcijskim nadzorom utvrđeno da nisu ispunjeni uvjeti propisani čl. 12. i 16. ovog zakona, propisima donesenim na osnovu ovog zakona i drugim propisima, a utvrđeni nedostaci nisu otklonjeni u zadanom roku,
- e) ako se naknadno utvrdi da je rješenje o odobrenju za obavljanje djelatnosti zasnovano na neistinitim podacima ili krivotvorenim dokazima.

Član 23.

- 1) O prestanku važenja rješenja u smislu člana 22. ovog zakona nadležni organ donosi rješenje.
- 2) Po konačnosti rješenja trgovačka radnja se briše iz Registra.
- 3) O brisanju iz Registra nadležni organ obavijestit će nadležnu poresku upravu, nadležni organ tržišne inspekcije, kantonalni organ nadležan za oblast trgovine i druge organe koji vrše nadzor u ovoj oblasti dostavljanjem konačnog rješenja.

VI. OSTALE OBAVEZE U OBAVLJANJU TRGOVINE

Član 24.

- 1) Radno vrijeme i raspored dnevnog i sedmičnog radnog vremena prodajnih objekata, radno vrijeme u dane državnih praznika i neradnih dana u kojima je trgovac dužan poslovati, te radno vrijeme za tržnice, sajmove, izložbe i druge povremene načine obavljanja trgovine utvrđuje nadležni organ.
- 2) Trgovac je dužan utvrditi radno vrijeme prodajnog objekta i drugog oblika trgovine u skladu sa ovim zakonom vodeći računa o broju zaposlenih radnika i poštivanju njihovih prava uređenih Zakonom o radu, drugim radno-pravnim propisima, kolektivnim ugovorom i ugovorom o radu.
- 3) Trgovac je dužan na vidnom mjestu istaći radno vrijeme, raspored dnevnog i sedmičnog radnog vremena, radno vrijeme u dane državnih praznika i neradnih dana, radno vrijeme povremenog načina obavljanja trgovine i pridržavati se tog radnog vremena.

Član 25.

- 1) Trgovac je dužan voditi evidencije utvrđene zakonom i drugim propisima.
- 2) Robu u prometu mora pratiti vjerodostojna dokumentacija iz koje se nedvosmisleno može utvrditi porijeklo i vlasništvo nad robom. Robu u prijevozu mora pratiti prijevoznica, faktura dobavljača ili otpremnica, otkupni blok sa podacima o isporučiocu i mjestu utovara, naziv primaoca i mjesto istovara, a za uvezenu robu pod carinskim nadzorom jedinstvenu carinsku ispravu sa ino-fakturom koja se na zahtjev inspektora mora predložiti odmah ili najdalje u roku od 24 sata od momenta kada je nedostatak utvrđen.
- 3) Trgovac na veliko dužan je u svakom skladištu, odnosno u poslovnom prostoru držati i ažurno voditi trgovačku knjigu na veliko. Izuzetno, trgovac nije obavezan posebno voditi trgovačku knjigu na veliko ukoliko u svom računovodstvu vodi ažurno sve podatke vezane uz nabavku i prodaju robe i obavezne elemente kalkulacije cijene propisane podzakonskim aktom.
- 4) Trgovac na malo dužan je u svakom prodajnom objektu ili u svakom odjelu prodajnog objekta držati i ažurno voditi trgovačku knjigu na malo sa podacima o nabavci i prodaji robe koja je predmet trgovine i osigurati uvid u dokumentaciju na osnovu koje se vodi evidencija.
- 5) Trgovac je dužan u svakom objektu u kojem se obavljaju trgovačke usluge držati i ažurno voditi trgovačku knjigu za trgovačke usluge.

- 6) Evidencija o nabavci robe vodi se hronološki na osnovu računa, otpremnice, prijemnice i drugih dokumenata izdatih u propisanoj formi.
- 7) Evidencija o prodaji robe vodi se na osnovu računa o vrsti, količini i cijeni prodatih proizvoda, odnosno obavljenih usluga, a promet naplaćen u gotovinskim sredstvima plaćanja evidentira se putem trake registar-kase koja osigurava podatke o prodatoj robi.
- 8) Trgovac je dužan uz oznaku cijene robe za prodaju ili pripremljene za prodaju označiti redni broj iz trgovačke knjige i godinu zaduženja na osnovu koje se može istaknuta cijena povezati sa prijemnim listom odnosno zapisnikom (evidencioni broj).
- 9) Evidencija o trgovačkim uslugama vodi se na osnovu dokumenata o obavljenoj trgovačkoj usluzi.
- 10) Ministar podzakonskim aktom propisuje oblik, sadržaj i način vođenja trgovačke knjige na veliko, trgovačke knjige na malo i trgovačke knjige za trgovačke usluge.

VII. OBAVLJANJE I UVJETI ZA OBAVLJANJE TRGOVAČKIH USLUGA

Član 26.

- 1) Trgovačke usluge su djelatnosti kojima se uz naknadu podstiče obavljanje razmjene robe od proizvođača do krajnjeg potrošača.
- 2) Trgovačke usluge su: posredničke, zastupničke, komisione, berzanske, franšizing, uskladištenje, otpremanje i dopremanje robe (špedicija), kontrola kvaliteta i kvantiteta robe, marketing, tržnica na veliko, tržnica na malo, trgovački centar, stočna pijaca, vašar, sajam (usluge priređivanja sajмова i privrednih izložbi) i druge usluge uobičajene u trgovini.
- 3) Trgovac u svojstvu pravnog lica može pružati sve trgovačke usluge iz stava 2) ovog člana.
- 4) Trgovac u svojstvu fizičkog lica može pružati samo komisione i posredničke usluge.

Član 27.

Za pružanje pojedinih trgovačkih usluga, trgovac je dužan osigurati minimalne tehničke uvjete u pogledu opremljenosti poslovnih prostora, uređaja i opreme koje propisuje ministar podzakonskim aktom.

Član 28.

Posredničke usluge u trgovini su poslovi posredovanja koje pruža posrednik u namjeri da nalogodavcu osigura vezu sa trećim licem koje bi sa nalogodavcem pregovaralo o zaključivanju određenog ugovora uz naknadu, ako taj ugovor bude zaključen.

Član 29.

Zastupničke usluge u trgovini su usluge zastupanja koje pruža zastupnik između nalogodavca i trećih lica uz naknadu, ali u ime i za račun nalogodavca.

Član 30.

Komisione usluge su usluge koje pruža komisionar u svoje ime i za račun komitenta kada vrši jedan ili više poslova nabavke ili prodaje koje mu povjeri komitent, uz naknadu.

Član 31.

- 1) Pod berzanskim uslugama podrazumijeva se organiziranje sastanaka između privrednih subjekata (prodavača i kupaca) radi zaključivanja ugovora o kupovini i prodaji robe.
- 2) Na berzi se objavljuju podaci o količini, rokovima isporuke, kvalitetu i asortimanu roba i stanju na tržištu.

Član 32.

Franšizing je poslovni odnos gdje jedna strana (davalac franšize) ustupa drugoj strani (primaocu franšize) pravo da u svom poslovanju koristi ime, proizvode i usluge, te proizvodno i

poslovno iskustvo davaoca franšize. Davalac franšize obavezuje se da će primaocu franšize pružati potrebnu stručnu pomoć.

Član 33.

Usluge skladištenja robe su usluge koje pruža skladištar u pogledu smještaja i čuvanja određene robe, te poduzimanja potrebne ili ugovorene radnje radi njenog čuvanja i održavanja u uvjetima propisanim za tu vrstu robe, te da je preda na zahtjev ostavodavca ili drugog ovlaštenog lica uz naknadu.

Član 34.

Usluge otpremanja i dopremanja robe su usluge koje pruža otpremnik u svoje ime, a za račun nalogodavca zaključuje ugovor o utovaru, istovaru i prijevozu robe i druge ugovore potrebne za izvršenje otpreme i dopreme robe, te obavlja i ostale uobičajene poslove i radnje uz naknadu.

Član 35.

Usluge kontrole kvaliteta i kvantiteta robe i usluga su usluge koje pruža pravno lice koje je obavezno da stručno i nepristrasno obavi laboratorijsko ispitivanje kvaliteta robe, kao kontrolu kvaliteta i kvantiteta robe i usluga i u vezi s tim izda certifikat naručiocu kontrole uz naknadu.

Član 36.

Marketing uslugama smatraju se usluge iz oblasti istraživanja tržišta i tržišnog komuniciranja (ekonomska propaganda, reklama, izložba i sl.), kao i druge marketing usluge koje se pružaju u ime i za račun komitenta.

Član 37.

- 1) Tržnica na veliko je posebno organizirano i uređeno mjesto na kojem se pružaju usluge prodaje i kupovine na veliko poljoprivredno-prehrambenih i drugih proizvoda iz registrirane djelatnosti, radi daljnje prodaje i prerade.
- 2) Za obavljanje usluga tržnice na veliko trgovac utvrđuje tržišni red kojim se bliže uređuju tržišna pravila za izlaganje robe, način prodaje i druga pravila za obavljanje trgovine.
- 3) Na tržišni red iz stava 2) ovog člana suglasnost daje nadležni organ.
- 4) Trgovac i korisnici usluga tržnice na veliko dužni su se pridržavati utvrđenog tržišnog reda iz stava 2) ovog člana.

Član 38.

Pod uslugama tržnice na veliko podrazumijevaju se:

- a) stavljanje na raspolaganje prostora za izlaganje i prodaju poljoprivredno-prehrambenih i drugih proizvoda,
- b) uskladištenje poljoprivredno-prehrambenih i drugih proizvoda i korištenje sredstva za manipulaciju tim proizvodima,
- c) obavljanje prijevoza, otpreme i dopreme, kao i poslovi održavanja kvaliteta i kvantiteta uskladištenih proizvoda.

Član 39.

- 1) Tržnica na malo (pijaca) je organizirano i uređeno mjesto na kojem se na uobičajen način obavlja trgovina na malo poljoprivredno-prehrambenih proizvoda.
- 2) Ostala roba ne može se prodavati na tržnici na malo ukoliko nisu ispunjeni uvjeti propisani odgovarajućim podzakonskim aktom.
- 3) Za pružanje usluga tržnice na malo (pijaca) trgovac utvrđuje tržišni red kojim se bliže uređuju tržišna pravila za prodaju robe, vrstu robe, način izlaganja robe, te prodaju, održavanje prostorija i opreme, uvjete za obavljanje trgovine u tržnici na malo i slično.
- 4) Na tržišni red iz prethodnog stava suglasnost daje nadležni organ.
- 5) Trgovac koji pruža usluge tržnice na malo (pijaca) i korisnik usluga dužni su se pridržavati utvrđenog tržišnog reda iz stava 3) ovog člana.

Član 40.

- 1) Tržnica na malo rabljenom tehničkom i ostalom rabljenom robom i rabljenim automobilima je uređeno i organizirano mjesto gdje se obavlja trgovina na malo navedenim robama.
- 2) Za pružanje usluga tržnice na malo rabljenom tehničkom i ostalom rabljenom robom i rabljenim automobilima trgovac utvrđuje tržišni red kojim se bliže uređuju tržišna pravila za asortiman robe i uvjete za obavljanje trgovine.
- 3) Na tržišni red iz prethodnog stava suglasnost daje nadležni organ.
- 4) Trgovac koji se bavi organizacijom tržnice na malo robama iz stava 1) ovog člana odgovoran je za provođenje tržišnog reda iz stava 2) ovog člana.

Član 41.

- 1) Trgovački centar je posebno izgrađen ili u postojećem objektu uređen prostorna cjelina a sastoji se od više pojedinačno opremljenih poslovnih prostora u kojima se obavlja trgovina na malo i pružaju trgovačke i druge usluge.
- 2) Za pružanje usluga trgovačkog centra trgovac utvrđuje tržišni red kojim se bliže uređuje poslovanje trgovačkog centra.
- 3) Na tržišni red iz stava 2) ovog člana suglasnost daje nadležni organ.
- 4) Trgovac koji pruža usluge trgovačkog centra i korisnik usluga dužni su pridržavati se utvrđenog tržišnog reda iz stava 2) ovog člana.

Član 42.

- 1) Stočna pijaca je posebno organizirano, uređeno i tehnički opremljeno mjesto na kojem se obavlja trgovina obilježenoj stokom u skladu sa važećim, odnosno posebnim propisima o načinu obilježavanja stoke.
- 2) Trgovina na stočnoj pijaci odvija se po pijačnom redu koji donosi trgovac.
- 3) Na pijačni red iz stava 2) ovog člana suglasnost daje nadležni organ.
- 4) Trgovac koji pruža usluge stočne pijace i korisnici usluga dužni su pridržavati se utvrđenog pijačnog reda iz stava 2) ovog člana.

Član 43.

- 1) Vašar je prostor na kojem se posebnim jednokratnim organiziranim oblikom usluge na uobičajen način vrši prigodna prodaja poljoprivrednih i drugih proizvoda.
- 2) Trgovina na vašaru odvija se po vašarskom redu i pod uvjetima i u terminima koje propiše nadležni organ.

Član 44.

- 1) Sajam je prostor na kojem izlagači i posjetioči neposrednim kontaktima međusobno razmjenjuju informacije o prednostima i unapređenjima proizvoda i usluga u cilju prodaje.
- 2) Sajam priređuje trgovac, pravno lice registrirano za obavljanje tih poslova.
- 3) Trgovac koji se bavi priređivanjem sajmovi dužan je pridržavati se rokova predviđenih u kalendaru sajmovi, a koji se utvrđuju u dogovoru sa Privrednom komorom Federacije BiH.

VIII. POSEBNI OBLICI OBAVLJANJA TRGOVINE

1. Drazba

Član 45.

- 1) Drazba kao poseban oblik prodaje robe jeste organizirana prodaja robe najboljem kupcu na osnovu javnog nadmetanja na određenom mjestu i u određeno vrijeme.
- 2) Drazba može biti stalna i povremena.
- 3) Vlada Federacije će na prijedlog ministra za određenu robu uredbom propisati uvjete za organiziranje dražbe, način poslovanja te postupak prodaje robe putem dražbe.

2. Prodaja od vrata do vrata

Član 46.

- 1) Prodaja roba od vrata do vrata je direktna prodaja na malo izvan poslovnih prostorija trgovca putem posrednika na osnovu ugovora, po prethodnom pozivu ili pristanku kupca u njegovom stanu, na radnom ili drugom mjestu, uz objašnjenja i prikazivanje upotrebe proizvoda, te osobina, namjene i upotrebljivosti robe, kao i drugih uvjeta koji važe za prodaju roba u skladu sa podzakonskim aktom i drugim propisima.
- 2) Trgovac pravno lice koji prodaje robu posredstvom fizičkih lica (akvizitera) na osnovu ugovora o prodaji od vrata do vrata, mora biti registriran za takvu djelatnost i pribaviti odobrenje nadležnog organa na čijem se području obavlja takav vid trgovine.
- 3) Trgovci iz stava 2) ovog člana izdaju identifikacionu karticu akviziterima u cilju nastupa kod potrošača.

3. Prodaja na daljinu

Član 47.

- 1) Prodaja na daljinu je oblik prodaje na malo kojim se ponuda roba ili pružanje usluga nudi potencijalnim potrošačima putem kataloga, TV prodaje, interneta, telefona ili putem drugih sredstava.
- 2) Ugovor o prodaji na daljinu sklapa se između trgovca i potrošača putem sredstava za daljinsku komunikaciju. Ugovor o prodaji na daljinu obavezno sadrži cijenu i druge uvjete prodaje.
- 3) Prodaju na daljinu može organizirati samo trgovac registriran za tu vrstu trgovine.
- 4) Uvjete o prodaji na daljinu na osnovu ugovora putem nekog od sredstava na daljinu propisat će ministar podzakonskim aktom u skladu sa posebnim propisom.

4. Otkupne stanice ili otkupna mjesta i porodična poljoprivredna gazdinstva

Član 48.

- 1) Otkup poljoprivrednih proizvoda, ljekovitog bilja, šumskih plodova i stoke može se obavljati slobodno pod uvjetima propisanim ovim zakonom i podzakonskim aktom.
- 2) Otkup poljoprivrednih proizvoda može se vršiti kupovinom od poljoprivrednika u otkupnim stanicama, na otkupnim mjestima i na porodičnim poljoprivrednim gazdinstvima.
- 3) Poljoprivrednikom u smislu ovog člana smatra se fizičko lice od kojeg trgovac kupuje poljoprivredne proizvode proizvedene na njegovom poljoprivrednom gazdinstvu.
- 4) Otkupne stanice i otkupna mjesta su posebno uređena i organizirana mjesta koja moraju ispunjavati minimalno tehničke i ostale uvjete koje će propisati ministar podzakonskim aktom.
- 5) Trgovac je dužan prilikom otkupa poljoprivrednih proizvoda izdati otkupni blok (potvrdu) koji sadrži: poslovno ime i sjedište, odnosno ime i prebivalište trgovca, ime i adresu prodavca, naziv, količinu i kvalitet poljoprivrednih proizvoda, cijenu, rok plaćanja, datum kupovine i potpis ovlaštenog lica i pečat trgovca, te voditi knjigu izdatih blokova i čuvati je u skladu sa propisima o računovodstvu.
- 6) Za pružanje usluga otkupnih stanica i otkupnih mjesta trgovac utvrđuje tržišni red kojim se bliže uređuju tržišna pravila za obavljanje trgovine kojih su dužni da se pridržavaju.

IX. ZAŠTITA POTROŠAČA I NEDOPUŠTENOG TRGOVANJE

Član 49.

Na sva pitanja u vezi sa zaštitom potrošača i obavezama, odgovornostima trgovaca u oblasti trgovine na veliko, trgovine na malo i pružanju trgovačkih usluga koja nisu regulirana ovim

zakonom, primjenjivat će se odgovarajuće odredbe Zakona o zaštiti potrošača u BiH.

Član 50.

- 1) Pod nedopuštenim trgovanjem podrazumijevaju se radnje kojima se radi tržišnog nadmetanja povređuju trgovački običaji i praksa.
- 2) Nedopušteno trgovanje je zabranjeno.

Član 51.

- 1) Nedopuštenim trgovanjem, u smislu ovog zakona, smatra se naročito:
 - a) reklamiranje, oglašavanje ili ponuda robe ili usluga navođenjem podataka ili upotrebom izraza sa kojima se iskorištava ugled drugog trgovca, njegovih proizvoda ili usluga, odnosno proizvoda drugog trgovca,
 - b) davanje podataka o drugom trgovcu, ako ti podaci štete ili mogu nanijeti štetu ugledu i poslovanju drugog trgovca,
 - c) prodaja robe sa oznakama ili podacima ili izgledom koji stvaraju ili bi mogli stvoriti zabunu u pogledu izvora, načina proizvodnje, količine, kvaliteta ili drugih osobina robe,
 - d) radnje trgovaca usmjerene na prekid poslovnih odnosa, između drugih trgovaca ili koje sprečavaju ili otežavaju poslovne odnose drugih trgovaca,
 - e) neopravdano neispunjavanje ili raskidanje ugovora sa pojedinim trgovcem kako bi se sklopio isti ili povoljniji ugovor sa drugim trgovcima,
 - f) neovlaštena upotreba imena, firme, pečata, marke, industrijskog dizajna ili neke druge oznake drugog trgovca,
 - g) davanje ili obećanje darova, imovinske ili druge koristi drugom trgovcu, njegovom radniku ili licu koje radi za drugog trgovca kako bi se davaocu omogućila pogodnost na štetu drugog trgovca ili potrošača,
 - h) neovlaštena upotreba usluga trgovačkog putnika, trgovačkog predstavnika ili zastupnika drugog trgovca,
 - i) protivpravno pribavljanje poslovne tajne drugog trgovca ili bespravno iskorištavanje povjerene poslovne tajne drugog trgovca.

Član 52.

- 1) Naknada štete nastala zabranjenim radnjama nedopuštenog trgovanja ostvaruje se u sudskom postupku.
- 2) Tužbu iz stava 1) ovog člana mogu podnijeti trgovac i druga pravna i fizička lica koja imaju pravni interes.
- 3) Pravo na tužbu iz stava 1) ovog člana zastarijeva istekom roka od jedne godine od dana kada tužilac sazna za djelo i izvršioca, a najkasnije tri godine od dana izvršenja djela.

X. OGRANIČENJA OBAVLJANJA TRGOVINE

Član 53.

- 1) Vlada Federacije može posebnim propisom privremeno ograničiti obavljanje trgovine u slučaju:
 - a) prirodnih i drugih nepogoda u Federaciji BiH, kada nastane ili bi mogao nastati osjetni poremećaj u trgovini, poremećaj u snabdijevanju stanovništva, ili poremećaj na drugim područjima koja ugrožavaju siguran i zdrav život građana,
 - b) značajnih poremećaja na domaćem tržištu zbog pomanjkanja robe nužno potrebne za proizvodnju, preradu i za život građana,
 - c) ratnog stanja i neposredne ugroženosti Federacije BiH,
 - d) potrebe osiguranja proizvoda, sirovina i reprodukcijonog materijala od posebnog strateškog značaja za odbranu Federacije BiH.
- 2) Vlada Federacije propisat će ograničenja kod obavljanja trgovine u slučajevima iz stava 1) ovog člana, samo ako poremećaj nije moguće otkloniti drugim mjerama ili ako

potrebe nije moguće podmiriti iz robnih rezervi, uvozom ili drugim mjerama privredne politike.

Član 54.

- 1) U slučajevima iz člana 53. stav 1) ovog zakona Vlada Federacije može propisati:
 - a) ograničenje trgovine pojedinom robom ili posebne uvjete za trgovinu pojedinom robom,
 - b) zabranu trgovcu da obavlja trgovinu određenom vrstom robe,
 - c) obavezu trgovcu pribavljanja i prodaje određene vrste i količine robe, te prodaju robe određenim utvrđenim potrošačima po propisanom redoslijedu,
 - d) obavezu pojedinim trgovcima čuvanja određene količine i vrste robe.
- 2) U slučaju poremećaja na tržištu naftnih derivata Vlada Federacije može propisati način određivanja najviše cijene pojedinih derivata nafte na prijedlog Ministarstva, a po prethodno pribavljenom mišljenju Federalnog ministarstva energije, rudarstva i industrije. Način određivanja najviše cijene zasniva se na mjerljivim tržišnim elementima, a uključuje: cijenu derivata nafte na tržištu, devizni kurs, uveznu carinu, troškove primarnog skladištenja i distribucije, maržu, posebne poreze i ostale utvrđene prihode budžeta.

XI. NADZOR

Član 55.

- 1) Upravni nadzor nad provođenjem ovog zakona i propisa donesenih na osnovu ovog zakona vrši Federalno ministarstvo trgovine.
- 2) Inspeksijski nadzor vrši nadležna tržišna inspekcija i drugi inspeksijski organi svako u okviru svoje nadležnosti.

Član 56.

- 1) Nadležni tržišni inspektor će trgovcu rješenjem zabraniti obavljanje trgovine do otklanjanja nepravilnosti utvrđenih nalazom inspektora, ako prilikom nadzora utvrdi:
 - a) djelatnost trgovine obavlja se bez registracije ili bez odobrenja za obavljanje trgovačke djelatnosti izdatog od nadležnog organa,
 - b) u poslovnom prostoru, odnosno drugom prodajnom mjestu ne ispunjavaju se zakonom propisani tehnički i drugi uvjeti za obavljanje te djelatnosti.
- 2) Žalba protiv rješenja ne odlaže izvršenje rješenja.
- 3) Nakon što je rješenje o zabrani postalo izvršno, inspektor će utvrditi je li rješenje izvršeno te, ako nije izvršeno, bez odgađanja će pokrenuti postupak za njegovo izvršenje i donijeti zaključak o dozvoli izvršenja po službenoj dužnosti, te izvršiti pečačenje objekta u kojem je zabranjen rad.
- 4) Kada pravna i fizička lica obavijeste inspektora da su otklonjeni nedostaci koji su bili razlog pečačenja, inspektor koji je rješenjem odredio zabranu rada odmah će izdati nalog, odnosno lično izvršiti skidanje pečata.
- 5) Tržišni inspektor može privremeno do okončanja prekršajnog postupka oduzeti robu licima iz stava 1) ovog člana.

Član 57.

- 1) Ako se prilikom nadzora utvrdi da se djelatnost trgovine obavlja mimo registracije ili mimo odobrenja za obavljanje trgovačke djelatnosti izdatog od nadležnog organa i da su poslovni prostori, uređaji i oprema namijenjeni za obavljanje trgovine i pružanje usluga prestali ispunjavati propisane minimalne tehničke uvjete, kao i uvjete tehničke opremljenosti, tržišni inspektor će rješenjem odrediti rok do kojeg se nedostaci moraju otkloniti.
- 2) Ako se nedostaci iz stava 1) ovog člana ne otklone u određenom roku, tržišni inspektor donijet će rješenje o zabrani obavljanja djelatnosti, o zatvaranju prostora, odnosno o zabrani upotrebe uređaja i opreme.

- 3) U slučaju teže povrede higijensko-sanitarnih, zdravstvenih i tehničkih uvjeta zbog kojih mogu nastati teže posljedice po zdravlje i život ljudi i stoke, nadležni inspektor će donijeti rješenje kojim će odmah zabraniti obavljanje te djelatnosti dok se utvrđeni nedostaci ne otklone.

- 4) Žalba protiv rješenja iz stava 3) ovog člana ne odlaže izvršenje rješenja.

Član 58.

- 1) Kada tržišni inspektor u nadzoru nad kvalitetom proizvoda u prometu utvrdi da proizvod ne ispunjava propisane uvjete kvaliteta, rješenjem će:
 - a) privremeno staviti van prometa proizvod za koji utvrdi da se u prometu nalazi nepropisno deklarisan, odnosno da je sa nedostacima u deklaraciji, da stvarno stanje proizvoda ne odgovara deklarisanom i naložiti otklanjanje nedostataka,
 - b) privremeno staviti van prometa proizvod za koji je laboratorijskim ispitivanjem kvaliteta utvrđeno da po svom sastavu ne ispunjava propisane uvjete kvaliteta, ali se može staviti u promet za daljnju upotrebu pod uvjetom da se u deklaraciji otklone nedostaci i navedu podaci koji odgovaraju uvjetima kvaliteta propisanim za tu vrstu proizvoda,
 - c) staviti van prometa proizvod i naložiti njegovo uništenje u slučajevima kada je laboratorijskim ispitivanjem kvaliteta utvrđeno da proizvod po svom sastavu ne ispunjava propisane uvjete kvaliteta i da nije za daljnju upotrebu.
- 2) Žalba na rješenje ne odlaže izvršenje rješenja.

Član 59.

- 1) Ako trgovac ne postupa u skladu sa članom 25. st. 1), 3), 4) i 5) ovog zakona, tržišni inspektor će rješenjem privremeno zabraniti obavljanje trgovine dok se ne otklone utvrđeni nedostaci.
- 2) Ako tržišni inspektor u kontroli izvršenja rješenja utvrdi da se nedostaci iz stava 1) ovog člana nisu otklonili nakon što je rješenje o zabrani postalo izvršno, donijet će zaključak o dozvoli izvršenja rješenja po službenoj dužnosti, te izvršiti pečačenje objekta u kojem je zabranjen rad.

Član 60.

- 1) Ako trgovac ne postupa u skladu sa članom 25. stav 8) ovog zakona, tržišni inspektor će rješenjem naložiti otklanjanje utvrđenih nedostataka u datom roku.
- 2) Ako tržišni inspektor u kontroli izvršenja rješenja utvrdi da nedostaci nisu otklonjeni, donijet će rješenje o privremenoj zabrani obavljanja djelatnosti dok se ne otklone utvrđeni nedostaci.

Član 61.

Ako trgovac ili fizičko lice-građanin ne postupa u skladu sa članom 25. stav 2) ovog zakona, tržišni inspektor će privremeno oduzeti robu do okončanja sudskog postupka o čemu sačinjava zapisnik i izdaje potvrdu o privremeno oduzetoj robi.

Član 62.

Ako tržišni inspektor u vršenju inspeksijskog nadzora utvrdi da trgovac čini neku radnju koja se, u smislu člana 51. ovog zakona, smatra nedopuštenim trgovanjem, donijet će rješenje o njenoj zabrani.

XII. KAZNENE ODREDBE

Član 63.

- 1) Novčanom kaznom u iznosu od 3.000,00 KM do 15.000,00 KM bit će kažnjen za prekršaj trgovac pravno lice, ako:
 - a) prodaje alkoholna pića i druga pića koja sadrže alkohol, duhan i duhanske preradevine licima mladim od 18 godina (član 10. stav 1) ovog zakona),
 - b) postupi suprotno odredbi člana 11. stav 7) ovog zakona,

- c) podnese netačnu pisanu izjavu da prodajni objekt ispunjava propisane uvjete (član 12. stav 5) i član 48. stav 4) ovog zakona),
- d) otpočne raditi u prodajnom objektu, a nadležnom organu prethodno ne podnese obavijest o datumu početka rada, dostavi izjavu iz člana 12. stav 5) i člana 14. stav 1) ovog zakona,
- e) obavlja trgovinu bez registracije ili bez odobrenja nadležnog organa ili ne ispunjava minimalne tehničke uvjete (čl. 12., 16. i član 46. stav 2) i član 47. stav 3) ovog zakona),
- f) za robu u prometu ne posjeduje vjerodostojnu dokumentaciju i ne predloži je na zahtjev inspektora (član 25. stav 2) ovog zakona),
- g) ne drži i ne vodi ažurno trgovačku knjigu (član 25. st. 3), 4) i 5) ovog zakona),
- h) poduzme neku od radnji koja predstavlja nedopušteno trgovanje (član 51. ovog zakona),
- i) ne pridržava se privremenih mjera donesenih radi otklanjanja poremećaja na tržištu Federacije BiH (član 54. stav 1) tač. c) i d) i stav 2) ovog zakona),
- j) prodaje robu koja ne ispunjava propisane uvjete kvaliteta (član 58. ovog zakona).
- 2) Za radnje iz stava 1) ovog člana bit će kažnjeno za prekršaj i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom u iznosu od 400,00 KM do 2.000,00 KM.
- 3) Za radnje iz stava 1) ovog člana bit će kažnjen trgovac fizičko lice novčanom kaznom u iznosu od 500,00 KM do 1.500,00 KM.
- 4) Novčanom kaznom u iznosu od 300,00 KM do 1.500,00 KM bit će kažnjeno fizičko lice - građanin, ako:
- a) obavlja trgovinu bez odobrenja nadležnog organa (čl. 15. i 16. ovog zakona),
- b) za robu u prometu ne posjeduje vjerodostojnu dokumentaciju i ne predloži je na zahtjev inspektora (član 25. stav 2) ovog zakona).
- 5) Uz novčanu kaznu za prekršaje iz stava 1) ovog člana može se izreći zaštitna mjera oduzimanja robe koja se nalazi u prodaji, odnosno robe kojom je počinjen prekršaj, a u slučaju ponovnog počinjenja prekršaja iste vrste, izreći će se zaštitna mjera oduzimanja robe koja se nalazi u prodaji, odnosno robe kojom je počinjen prekršaj.
- 6) Uz novčanu kaznu za prekršaj iz stava 4. tačka b) ovog člana izreći će se zaštitna mjera oduzimanja robe koja je zatečena u prometu.
- 7) Uz novčanu kaznu za prekršaje iz stava 1) ovog člana može se izreći zaštitna mjera zabrane obavljanja trgovačke djelatnosti u periodu do šest mjeseci.
- Član 64.
- 1) Novčanom kaznom u iznosu od 2.000,00 KM do 10.000,00 KM bit će kažnjen trgovac pravno lice, ako:
- a) obavlja trgovinu na veliko bez izdavanja fakture (član 6. stav 1) ovog zakona),
- b) vrši prodaju suprotno članu 8. st. 2) i 3) ovog zakona,
- c) na svim prodajnim mjestima ne istakne oznaku o zabrani prodaje alkoholnih pića i drugih pića koja sadrže alkohol, duhan i duhanske preradevine licima mlađim od 18 godina (član 10. stav 2) ovog zakona),
- d) obavlja djelatnost suprotno odredbama člana 13. ovog zakona,
- e) obavlja trgovačku djelatnost bez ispunjavanja uvjeta u pogledu stručne spreme (član 11. stav 3) i član 16. stav 2) ovog zakona),
- f) ne utvrdi pisana pravila o uvjetima prodaje i na prikladan način ih ne učini dostupnim kupcu ili se ne pridržava tih uvjeta (član 11. stav 6) i član 47. stav 2) ovog zakona),
- g) na prodajnom objektu ne istakne i ne pridržava se utvrđenog radnog vremena (član 24. st. 2) i 3) ovog zakona),
- h) uz cijenu označenu na robi za prodaju ne istakne i evidencioni broj (član 25. stav 8) ovog zakona),
- i) na tržišnici na malo prodaje ostalu robu suprotno članu 39. stav 2) ovog zakona.
- 2) Za radnje iz stava 1) ovog člana bit će kažnjeno za prekršaj i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom u iznosu od 300,00 KM do 1.500,00 KM.
- 3) Za radnje iz stava 1) ovog člana bit će kažnjen trgovac fizičko lice novčanom kaznom u iznosu od 400,00 KM do 1.200,00 KM.
- 4) Uz novčanu kaznu za prekršaj iz stava 1) tač. b) i h) ovog člana može se izreći i zaštitna mjera oduzimanja robe upotrijebljene ili namijenjene za izvršenje prekršaja ili je nastala izvršenjem prekršaja.
- Član 65.
- 1) Novčanom kaznom u iznosu od 1.000,00 KM do 8.000,00 KM bit će kažnjen za prekršaj trgovac pravno lice, ako:
- a) u prodavnici namijenjenoj trgovačkoj djelatnosti nije fizički odvojio dio za obavljanje neke druge djelatnosti (član 7. stav 3) ovog zakona),
- b) u prodavnici gdje dodatno obrađuje hranu omogućiti potrošačima konzumaciju hrane ili pića (član 7. stav 5) ovog zakona),
- c) postupi suprotno članu 7. stav 6) ovog zakona,
- d) na svakom prodajnom objektu, kao i pri prodaji robe van prodavnice ne istakne firmu pod kojom je upisan u Registar kod nadležnog organa (član 2. stav 3) tačka e) ovog zakona),
- e) ne ustanovi tržišni, pijačni ili vašarski red i ne pridržava se tog reda, odnosno sajamskih rokova (čl. 37. stav 4), čl. 39. stav 3), čl. 40. stav 4), čl. 41. stav 4), čl. 42. stav 4), čl. 43. stav 2), čl. 44. stav 3) i čl. 48. stav 6) ovog zakona),
- f) trgovinu na veliko u tranzitu obavlja robama čiji promet u tranzitu nije dozvoljen (član 6. stav 5) ovog zakona).
- 2) Za radnje iz stava 1) ovog člana bit će kažnjeno za prekršaj i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom u iznosu od 200,00 KM do 1.000,00 KM.
- 3) Za radnje iz stava 1) ovog člana bit će kažnjen trgovac fizičko lice novčanom kaznom u iznosu od 300,00 KM do 900,00 KM.
- ### XIII. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE
- Član 66.
- 1) Federalni ministar trgovine donijet će propise na osnovu ovlaštenja iz ovog zakona u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.
- 2) Trgovci su dužni uskladiti rad i poslovanje u skladu sa ovim zakonom u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu propisa iz stava 1) ovog člana.
- Član 67.
- 1) Do donošenja propisa na osnovu ovlaštenja iz ovog zakona primjenjivat će se važeći propisi.
- 2) Trgovci koji obavljaju trgovačku djelatnost dužni su za objekte iz člana 13. stav 1) ovog zakona pribaviti saglasnost Ministarstva u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.
- Član 68.
- Svi slučajevi, odnosno postupci koji do dana stupanja na snagu ovog zakona nisu pravomoćno okončani, završit će se prema odredbama zakona koji je bio na snazi u vrijeme donošenja.

Član 69.

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o trgovini ("Službene novine Federacije BiH", br. 64/04 i 12/05).

Član 70.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije BiH".

Predsjedavajući
Doma naroda
Parlamenta Federacije BiH
Stjepan Krešić, s. r.

Predsjedavajući
Predstavničkog doma
Parlamenta Federacije BiH
Safet Softić, s. r.

730

Temeljem članka IV.B.7. a)(IV) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, donosim

UKAZ

O PROGLAŠENJU ZAKONA O PRAVIMA, OBVEZAMA I ODGOVORNOSTIMA PACIJENATA

Proглашава se Zakon o pravima, obvezama i odgovornostima pacijenata koji je donio Parlament Federacije BiH na sjednici Zastupničkoga doma od 25. svibnja 2010. godine i na sjednici Doma naroda od 22. lipnja 2010. godine.

Broj 01-02-360/10
8. srpnja 2010. godine
Sarajevo

Predsjednica
Boriana Krišto, v. r.

ZAKON

O PRAVIMA, OBVEZAMA I ODGOVORNOSTIMA PACIJENATA

I. TEMELJNE ODREDBE

Članak 1.

Ovim se zakonom određuju prava, obveze i odgovornosti pacijenata prilikom korištenja zdravstvene zaštite, način korištenja tih prava, način zaštite i unapređenja tih prava, kao i druga pitanja u svezi sa pravima, obvezama i odgovornostima pacijenata.

Na prava, obveze i odgovornosti iz stavka 1. ovog članka shodno se primjenjuju propisi o zdravstvenoj zaštiti i zdravstvenom osiguranju, ako ovim zakonom nije drugačije određeno.

Pacijentom, u smislu ovoga zakona, smatra se svaka osoba, bolesna ili zdrava, osigurana ili neosigurana osoba, koja zatraži ili kojoj se pruža određena mjera ili usluga u cilju očuvanja i unapređenja zdravlja, sprječavanja bolesti, liječenja ili zdravstvene njege i rehabilitacije.

Članak 2.

Svrha ovog zakona je da se pacijentima u Federaciji Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Federacija) omogući jednaka, primjerena, kontinuirana, kvalitetna i sigurna zdravstvena zaštita koja se zasniva na partnerskom odnosu pacijenata, kao primatelja zdravstvenih usluga i zdravstvene ustanove, privatne prakse odnosno zdravstvenog djelatnika ili zdravstvenog suradnika, kao davatelja zdravstvenih usluga.

Partnerski odnos iz stavka 1. ovog članka zasniva se na uzajamnom povjerenju i poštivanju između pacijenta i zdravstvene ustanove, privatne prakse odnosno zdravstvenog djelatnika ili zdravstvenog suradnika, na svim razinama zdravstvene zaštite, te pravima, obvezama i odgovornostima partnera u ovom odnosu.

Članak 3.

Zabranjuje se svaki vid diskriminacije na temelju rase, boje kože, spola, spolne orijentacije, genetskog nasljeđa, jezika, religije ili vjerovanja, političkih i drugih uvjerenja, nacionalnog i

socijalnog porijekla, prilikom obavljanja radnji na temelju ovog zakona i propisa donijetih na temelju ovog zakona.

Članak 4.

Ovaj zakon i na temelju njega donijeti propisi podrazumijevaju jednak i ravnopravan odnos oba spola, bez obzira na gramatički rod u kom su u ovom zakonu navedene osobe koje mogu biti oba spola.

II. NAČELA

Članak 5.

Korištenje zdravstvene zaštite, sukladno ovom zakonu, bazira se na sljedećim načelima:

- pravu pacijenta na najveće objektivno moguće očuvanje i zaštitu njegovog zdravlja, liječenjem i mjerama prevencije bolesti,
- poštivanju ljudskog dostojanstva pacijenta,
- poštovanju prava na fizički i mentalni integritet pacijenta i osobnu sigurnost,
- poštovanju zaštite osobnosti pacijenta uključujući poštivanje njegove privatnosti, svjetonazora, te moralnih i vjerskih uvjerenja.

III. PRAVA PACIJENATA

Članak 6.

Ovim zakonom i propisima donijetim na temelju ovog zakona, svakom pacijentu garantiraju se prava:

- na dostupnost zdravstvene zaštite, uključujući i pravo na hitnu medicinsku pomoć,
- na informacije,
- na obavještenost i sudjelovanje u postupku liječenja,
- na slobodan izbor,
- na samoodlučivanje i pristanak, uključujući i zaštitu prava pacijenta koji nije sposoban dati pristanak,
- na povjerljivost informacija i privatnost,
- na tajnost podataka,
- na osobno dostojanstvo,
- na sprječavanje i olakšavanje patnji i bola,
- na poštovanje pacijentovog vremena,
- na uvid u medicinsku dokumentaciju,
- na samovoljno napuštanje zdravstvene ustanove,
- pacijenta nad kojim se vrši medicinsko istraživanje,
- na preventivne mjere i informiranje o očuvanju zdravlja,
- na prigovor,
- na naknadu štete,
- na prehranu sukladno svjetonazoru,
- na održavanje osobnih kontakata,
- na obavljanje vjerskih obreda.

Prava iz stavka 1. ovog članka pacijent ostvaruje na temelju suvremene medicinske doktrine, stručnih standarda i normi, te sukladno mogućnostima zdravstvenog sustava u Federaciji i uz uvjet da prethodno ispunjava svoje obveze i odgovornosti utvrđene ovim zakonom.

Pravo na dostupnost zdravstvene zašтите

Članak 7.

Svaki pacijent ima pravo na dostupnu zdravstvenu zaštitu sukladno zdravstvenom stanju i osobnim potrebama, zakonom i u granicama materijalnih mogućnosti sustava zdravstvene zaštite.

Pravo iz stavka 1. ovog članka obuhvata i pravo pacijenta na hitnu medicinsku pomoć koju nije moguće uvjetovati statusom zdravstvenog osiguranja.

U postupku ostvarivanja zdravstvene zaštite pacijent ima pravo na jednak pristup zdravstvenoj zaštiti bez diskriminacija navedenih u članku 3. ovog zakona i bez diskriminacija u odnosu na vrstu oboljenja.

Pacijent koji je žrtva nasilja u obitelji ili je pacijent djeteta koje je žrtva nasilja, suglasno propisima o zaštiti od nasilja u obitelji, ostvaruje pravo na zdravstvenu zaštitu u smislu stavka 1. ovog članka koja uključuje i zbrinjavanje i liječenje posljedica nasilja na fizičko, mentalno i reproduktivno zdravlje.